

সংস্কৃতি আৰু আমাৰ জীৱন

সংস্কৃতি হ'ল জাতীয় জীৱনৰ চালিকাশক্তি। ইয়াৰ মাজতেই ব্যক্তি আৰু সমষ্টিৰ নান্দনিক মান প্রতিভাসিত হয়। আজিৰ সমাজত বিদ্যমান সাংস্কৃতিক বৈচিত্ৰ্যই আমাক সকলো সংস্কৃতিৰ প্ৰতি সমভাৱে পোষণ কৰিবলৈ আৰু শ্ৰদ্ধা জনাবলৈ এক দায়িত্ব অৰ্পণ কৰিছে। আমাৰ সামগ্ৰিক জীৱনশৈলীৰ মাজত নিহিত হৈ আছে সংস্কৃতিৰ পৰম আকাংক্ষিত স্বকীয়তা যি সুন্দৰতম জীৱনৰ সপোন দেখিবলৈ পলে পলে আমাক প্ৰেৰণা যোগায়।

অসমীয়া সংস্কৃতিৰ অন্যতম বৰেণ্য ব্যক্তি ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই তাহানি কালতেই সংস্কৃতিৰ ৰূপৰেখা প্ৰসংগত কৈছিল— “যি কথা, যি কাম বা চিন্তাই মানুহক বৰৰ প্ৰকৃতিৰ পৰা তুলি নি দিব্য প্ৰকৃতি দিয়ে, এই পৃথিৱীখন ধুনীয়া কৰি মানুহক মানুহৰ জীৱনৰ সম্পূৰ্ণ আনন্দ পাবলৈ বাট দেখুৱায় — মানুহৰ সেই কথা, সেই চিন্তা বা সেই কামেই হৈছে সংস্কৃতি।” এই উক্তিৰ আধাৰত ক'ব পাৰি যে আমাৰ মানৱ জীৱনক সুন্দৰ আৰু শক্তিমান কৰি তোলা সকলো সুকুমাৰ কলা, কাম আৰু গুণৰাশিয়েই হ'ল সংস্কৃতিৰ সোপান।

সংস্কৃতি গঢ়ি উঠিবলৈ প্ৰয়োজন হয় এখন সমাজৰ। এই সমাজ মানুহৰ দ্বাৰাই গঠিত হয়। একোখন সমাজত বসবাস কৰা মানুহে কৰা আচৰণেই সেইখন সমাজৰ সংস্কৃতি। সংস্কৃতি মানৱ আচৰণৰ বহিঃপ্ৰকাশ। এই পৃথিৱীত জন্ম আৰু মৃত্যুৰ দ্বাৰা অনুশাসিত হৈ যুগে যুগে মানুহ চলি আহিছে। এইদৰে সংস্কৃতিও গতিশীল।

সংস্কৃতিৰ অন্যতম উপাদান হ'ল আচাৰ-আচৰণ। ক'বলৈ গ'লে আচাৰ-আচৰণৰ মাজত ব্যক্তিগত চিন্তা-ভাবনা উন্মেষিত হোৱাৰ লগতে সামাজিক মানো প্ৰতিফলিত হয়। ভিন্ন সামাজিক পৰিৱেশৰ আচাৰ-আচৰণো বিভিন্ন। মানুহে জীৱনৰ প্ৰথম প্ৰভাতৰে পৰা বিভিন্ন কাৰ্যৰ লগত জড়িত হৈ পৰে আৰু সেই কাৰ্য সম্পাদন কৰিবলৈ যাওঁতে নিজৰ ৰুচি, আচৰণ আদি প্ৰকাশ কৰে। লাহে লাহে সামাজিক পৰম্পৰাৰ লগত মানুহৰ জীৱন বান্ধ খাই পৰে। সাধাৰণতে পৰম্পৰাই অৰ্থনৈতিক, সামাজিক, ধৰ্মীয়, নান্দনিক, ভাষা সম্পৰ্কীয় দিশবোৰ সাঙুৰি লয়। পৰম্পৰাগতভাৱে ব্যক্তিয়ে সামাজিক ৰীতি-

নীতি, আচাৰ-ব্যৱহাৰৰ অভ্যাস কৰে আৰু আচৰণৰ অনুশীলন কৰে। এনে অভ্যাসে তেওঁক সমাজৰ কল্যাণকৰ দিশত অগ্ৰসৰ হোৱাত সহায় কৰে।

কৃষি হ'ল কৃষ্টিৰ আধাৰ। কৃষি মানে কৰ্ষণ আৰু কৃষ্টিয়েই হ'ল সকলো ধৰণৰ সৃষ্টিৰ উৎস। কৃষ্টিৰ উৰ্বৰা পথাৰৰ পৰা সংস্কৃতিৰ শইচ্ বোটলা হয়। সেই কৰ্ষণ খেতি-পথাৰত হ'ব পাৰে বা মনৰ পথাৰতো হ'ব পাৰে। কৃষিভিত্তিক সমাজৰ ধ্যান-ধাৰণা আৰু আচাৰ-বিচাৰ অনুযায়ী যি সাংস্কৃতিক সম্পদ বিকশিত হয় সেয়া শিল্পভিত্তিক সমাজ এখনৰ বাবে গ্ৰহণীয় নহ'বও পাৰে। আনহাতে, এই সাংস্কৃতিক বৈচিত্ৰ্যৰ কাৰণৰূপে জলবায়ুৰ ভিন্নতা, খাদ্যৰীতিৰ অভ্যাস বা জীৱনশৈলীৰ বৈশিষ্ট্য আদিৰ দিশলৈ আঙুলি টোৱাব পাৰি। আনকি আমাৰ বহুতে গুৰুত্ব নিদিয়া খাদ্য-

তালিকাও সংস্কৃতিৰ অন্যতম উপাদান বুলি চিহ্নিত হ'ব পাৰে। সমাজত মহিলাসকলে পৰিধান কৰা পোছাকৰ মাজত অকল সৌন্দৰ্য প্ৰীতিয়েই নহয়, তাৰ লগতে প্ৰতিভাত হয় সামাজিক ৰুচিবোধ। উদাহৰণস্বৰূপে, মহিলাসকলে পৰিধান কৰা মেখেলা-চাদৰ, দখনা, চৌবন্দীত ক্ৰমে অসমীয়া, বড়ো আৰু নেপালী জাতিৰ সাংস্কৃতিক বৈশিষ্ট্যবোৰ প্ৰকট হয়। তেনেদৰে প্ৰতিটো জাতি-জনগোষ্ঠীৰ সাজ-পাৰে জাতিটোৰ স্বকীয় সত্তা বহন কৰে।

মানুহে সৰুৰে পৰা নিজৰ পৰিৱেশত থাকি যিবোৰ কাম কৰাৰ অভ্যাস গঠন কৰে সেই কামবোৰ ভালো হ'ব পাৰে আৰু বেয়াও হ'ব পাৰে। ভাল কাম আৰু সুচিন্তাৰ কৰ্ষণ কৰিব পাৰিলে মানুহজন সংপ্ৰতিৰ হ'ব আৰু বেয়া কাম আৰু কু-চিন্তাই মানুহজনক অসংপ্ৰতিৰ পিনে ধাবিত কৰাব। ভাল কাম আৰু আচৰণে কোনো সমাজৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতি উন্নীতকৰণৰ লগতে মানুহক সংস্কৃত মনৰো অধিকাৰী কৰিব পাৰে। সংস্কৃত মনৰ ব্যক্তি বুলিলে কাকনো-বুজিম-তাক এটি উদাহৰণ সহকাৰে বৰ্ণাব পাৰি। ধৰা হওক, গছৰ ঠেঙুলিত এবাহ চৰাইৰ পোৱালি আছে। তাকে দেখি দুজন লোকৰ দৃষ্টিভংগী দুইবিধ হ'ব পাৰে। এজনে হয়তোবা ক'ব— 'আহ, কি সুন্দৰ!' আনজনে আকৌ বাহটোৰ পৰা পোৱালিকেইটা ধৰি নি উদৰ পূৰ কৰাৰ কথা পাঙিব। ইয়াতে চৰাইৰ পোৱালি দেখি আনন্দত আত্মহাৰা হোৱা প্ৰথমগৰাকী সংস্কৃতমনৰ সংবেদনশীল ব্যক্তি। আনগৰাকী আকৌ সৃষ্টিৰ প্ৰতি উদাসীন, পেট পূজাহে তেওঁৰ বাবে আগকথা। এনে ব্যক্তিক বাকু সংস্কৃত মনৰ গৰাকী বুলিব পাৰিনে?

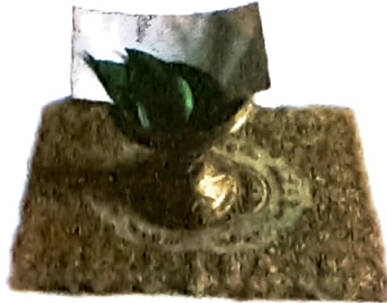
সংস্কৃতিৰ দুটা ৰূপ— এটা বাহ্যিক আৰু আনটো আভ্যন্তৰীণ। নৃত্য এটি পৰিৱেশন কৰোঁতে যি কলা-কৌশল তাৰ লগত যুক্ত সেইবোৰ বাহ্যিক ৰূপৰ ভিতৰুৱা, কিন্তু সেই নৃত্যৰ ৰসাস্বাদন কৰি লভা বিমল আনন্দই হ'ল আভ্যন্তৰীণ সংস্কৃতিৰ অংগ। ধুনীয়াকৈ সাজ-পোছাক পিন্ধা কাৰ্য বাহ্যিক সংস্কৃতিৰ পৰিচায়ক, কিন্তু আনৰ প্ৰতি দেখুওৱা আন্তৰিক আচৰণ আভ্যন্তৰীণ সংস্কৃতিৰ অমল উৎস। সেইবাবে

ক'ব পৰা যায় যে আভ্যন্তৰীণ সংস্কৃতিৰ সৈতে আমাৰ দৃষ্টিভংগী আৰু মূল্যবোধসমূহ যথা উচিত-
 অনুচিত, ন্যায়-অন্যায়, কৰণীয়-অকৰণীয় আদি সংযুক্ত হৈ থাকে। বাহ্যিকভাৱে চিকুণটি হৈ থকা ব্যক্তি
 এগৰাকী যদি পেট-কপটীয়া হয় তেন্তে তেওঁক সংস্কৃতিৱান বুলি অভিহিত কৰা উচিত নহ'ব।

মানুহৰ আবেগ অনুভূতিৰ মূল উৎস হ'ল চৌপাশৰ বিনন্দীয়া প্ৰকৃতি। প্ৰকৃতিৰ পৰা আমি কল্পনাৰ
 বহু আৰু সৃষ্টিৰ খোৰাক আহৰণ কৰোঁ। হৰিণ এটি ছন্দায়িত খোজেৰে যেতিয়া জঁপিয়াই আঁতৰি যায়
 তাৰ মাজতেই শিল্পী-সাহিত্যিকে অনুপম সৃষ্টিৰ প্ৰেৰণা লভে, উদ্বেলিত হৈ উঠে শিল্পী সত্তাৰ কল্পনা।
 আমাৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু বৰাককে ধৰি বিভিন্ন নদী, ইয়াৰ উপত্যকাক ঘেৰি বখা সেউজী পাহাৰ, গছ-লতা,
 পশু-পক্ষী আৰু ইয়াত বসবাস কৰা ভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ বিচিত্ৰ জীৱন শৈলীয়েই হ'ল সকলো সৃজনী
 শক্তিৰ আধাৰস্বৰূপ।

আমাৰ সমাজ-জীৱনৰ অপৰিহাৰ্য অংগস্বৰূপ গীত-মাত, নাচ-গান, চিত্ৰ-কলা, স্থাপত্য-ভাস্কৰ্য
 আৰু উৎসৱ-পাৰ্বণ আদিৰ মাধ্যমত সামগ্ৰিক ৰুচিবোধ, কল্পনাশক্তি আৰু জীৱনশৈলীৰ মহত্ব প্ৰতিফলিত
 হয়। সুকুমাৰ কলাকে ধৰি সামাজিক ধ্যান-ধাৰণা, আচাৰ-অনুষ্ঠান, শিষ্টাচাৰ আৰু নীতি-নিৰ্দেশনা
 সকলো কৃষ্টিভিত্তিক, যিবোৰ আমাৰ গৌৰৱময় সংস্কৃতিৰ উপাদান।

পৰিশেষত আমি ক'ব পাৰোঁ যে অন্তৰৰ সুকোমল অনুভূতিৰ প্ৰকাশক তথা কল্পনাৰ হেঙুলীয়া
 বৰণে সৃষ্টি কৰা সকলো সম্পদেই হ'ল সংস্কৃতিৰ উপাদান, যি আমাৰ জীৱনক গৰিমাময় কৰি তোলাত
 গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। সেয়ে, সংস্কৃতি হ'ল আমাৰ জীৱন-যাত্ৰাৰ ঐশ্বৰ্যময় সংগী, সমাজৰ
 দীপ্তিময় ভৱিষ্যত।

১। উত্তৰ দিয়া।

- (ক) সংস্কৃতি গঢ়ি উঠিবলৈ কিহৰ প্ৰয়োজন হয়?
- (খ) সমাজ কাৰ দ্বাৰা গঠিত হয়?
- (গ) সংস্কৃতিৰ অন্যতম উপাদান কি?
- (ঘ) কৃষ্টিৰ উৰ্বৰা পথাৰৰ পৰা কি বোটলা হয়?
- (ঙ) সৎ প্ৰবৃত্তিৰ লোক হ'বলৈ কি কৰিব লাগে?
- (চ) সংস্কৃতিৰ ৰূপ দুটা কি কি?
- (ছ) মানুহৰ আবেগ অনুভূতিৰ মূল উৎস কি?
- (জ) কৃষ্টিৰ আধাৰ কি?
- (ঝ) 'দখনা' আৰু 'চৌবন্দী' মূলতঃ কোন কোন জনগোষ্ঠীৰ মহিলাৰ পোছাক?

২। চমু উত্তৰ দিয়া।

- (ক) ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ মতে সংস্কৃতি কি?
- (খ) সাংস্কৃতিক বৈচিত্ৰ্যৰ কাৰণসমূহ কি কি?
- (গ) খাদ্য-ৰীতিৰ ভিন্নতাই সংস্কৃতিত কিদৰে প্ৰভাৱ পেলায়?
- (ঘ) সামাজিক পৰম্পৰাৰ লগত মানুহৰ জীৱন কেনেকৈ বান্ধ খাই পৰে?

৩। বুজাই লিখা।

- (ক) বাহ্যিক আৰু আভ্যন্তৰীণ সংস্কৃতিৰ প্ৰভেদ।
- (খ) জলবায়ু আৰু খাদ্য-ৰীতিৰ ভিন্নতাই সংস্কৃতিৰ বিকাশত কেনেধৰণে সহায় কৰে?

৪। ব্যাখ্যা কৰা।

- (ক) সংস্কৃতি হ'ল জাতীয় জীৱনৰ চালিকা শক্তি।
(খ) সকলো সুকুমাৰ চিন্তা, কাম আৰু গুণৰাশিয়েই হ'ল সংস্কৃতিৰ সোপান।
(গ) মানুহৰ আৱেগ আনুভূতিৰ মূল উৎস হ'ল চৌপাশৰ বিনন্দীয়া প্ৰকৃতি।

খ — ভাষা অধ্যয়ন (ব্যৱহাৰিক ব্যাকৰণ)

৫। (ক) কৃষ্টি আৰু স্ততি শব্দৰ শেষৰ টি, তি ধ্বনিৰ মিল থকা শব্দ লিখা।

কৃষ্টি → দৃষ্টি → ○ → ○ → ○ → ○

স্ততি → নতি → ○ → ○ → ○ → ○

(খ) সংস্কৃতি → সম্ + কৃতি, এনেধৰণে শব্দৰ আগত সম্ উপসৰ্গ যোগ কৰি সংস্কাৰ, সংযম, সম্মাস, সম্বয় আদি শব্দ লিখিব পাৰোঁ। তেনে ধৰণে তলত দিয়া উপসৰ্গৰ সহায়ত পাঁচটাকৈ শব্দ লিখি বাক্য সাজা।

প্ৰতি	অৰ	অনু	বি	উৎ
(ক) প্ৰতিবাদ				
(খ)				
(গ)				
(ঘ)				
(ঙ)				

(ক) প্ৰতিবাদ

(খ)

নিৰীক্ষণৰ পাছত শিক্ষকৰ চহী

(গ) -----

(ঘ) -----

(ঙ) -----

৬। পাঠটোত থকা যুৰীয়া শব্দবোৰ বাছি উলিয়াই লিখা।

উদাহৰণ : আচাৰ-আচৰণ

৭। অৰ্থ প্ৰকাশ হোৱাকৈ বাক্য ৰচনা কৰা।

আচাৰ-বিচাৰ, সাজ-পোছাক, পেট পূজা, বিনন্দীয়া, উৎসৱ-পাৰ্বণ

গ— জ্ঞান সম্প্ৰসাৰণ

জানো আহা

কৃষিভিত্তিক সমাজ : কৃষিকৰ্মক কেন্দ্ৰ কৰি গঢ়ি উঠা সমাজ-ব্যৱস্থাই হৈছে কৃষিভিত্তিক সমাজ। এই কৃষিক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই কৃষি সংস্কৃতি গঢ় লৈ উঠে। এই কৃষি সংস্কৃতিক সমৃদ্ধ কৰে কৃষিৰ লগত জড়িত নানা উৎসৱ-অনুষ্ঠানে। যেনে- গোছ লোৱা, লখিমী চপোৱা, সাউৰী খোৱা, ন-খোৱা আদি। এই উৎসৱ-অনুষ্ঠানৰ লগত সংগতি ৰাখি নানা গীত-মাত পৰিৱেশন কৰা হয়। এইবোৰেও কৃষি ভিত্তিক সংস্কৃতিত ৰহণ চৰায়।

শিক্ষাভিত্তিক সমাজ : শিক্ষা-উদ্যোগক আধাৰ কৰি পৰিচালিত সমাজক শিক্ষাভিত্তিক সমাজ বুলি ক'ব পাৰি। উৎপাদন ব্যৱস্থাৰ বৈশিষ্ট্যৰ বাবে এনে সমাজৰ আচাৰ-নীতি বা সাংস্কৃতিক উপাদান পৃথক ধৰণৰ হয়। কৃষিভিত্তিক সমাজৰ সৰল নীতি বা আচাৰৰ বিপৰীতে শিক্ষাভিত্তিক সমাজৰ ভাব-চিন্তা, মূল্যবোধো বেলেগ ধৰণৰ হয়।

৮। তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া।

(ক) কৃষিভিত্তিক সমাজত প্ৰচলিত আচাৰ-উৎসৱ কেইটামানৰ নাম লিখা।

(খ) শিক্ষাভিত্তিক সমাজ বুলিলে কি বুজা?

নিৰীক্ষণৰ পাছত শিক্ষকৰ চহী

১। 'একেটা অঞ্চলতে পৰিধান কৰা সাজ-পোছাকে সেই অঞ্চলৰ মানুহৰ ৰুচিবোধ প্ৰতিফলিত কৰো।'

— নিজৰ নিজৰ সাজ-পোছাকে কেনে ধৰণে এখন নিৰ্দিষ্ট ঠাইৰ সংস্কৃতিৰ পৰিচয় দাঙি ধৰে উদাহৰণৰ সৈতে বুজাই লিখা।

২। গীত-মাত, নাচ-বাদ্য, চিত্ৰ-কলা, স্থাপত্য-ভাস্কৰ্য আৰু উৎসৱ-পাৰ্বণ আদিক আমাৰ সমাজ-জীৱনৰ অপৰিহাৰ্য অংগস্বৰূপ বুলি কিয় কোৱা হয়? এইবোৰ উপাদানে সংস্কৃতি গঢ়ি তোলাত কিদৰে সহায় কৰে বুলি তুমি ভাবা, বুজাই লিখা।

৩। 'সংস্কৃতিৰ দুটা ৰূপ— এটা বাহ্যিক, আনটো আভ্যন্তৰীণ।'

পাঠটোত বাহ্যিক আৰু আভ্যন্তৰীণ ৰূপৰ দুটা উদাহৰণ দিয়া হৈছে। পঢ়ি বুজি লোৱা আৰু তুমি নিজে ভাবি দুটা উদাহৰণ যুগুত কৰা।

পঢ়োঁ আহা —

সংস্কৃতি মানে পুথিগত বিদ্যাৰ উপৰি বিভিন্ন শিক্ষা আহৰণৰ দ্বাৰা সাধিত হোৱা মানসিক উৎকৰ্ষ। সামাজিক ৰীতি-নীতি, আচাৰ-আচৰণ, বিয়া-সবাহ, গীত-মাত, খেলা-ধূলা, খোৱা-বোৱা, সাজ-পোছাক আদি উপাদানৰ স্তূপীকৃত সম্ভাৰেই সংস্কৃতিৰ মূল উৎস।

এখন সমাজৰ বা এটা জাতিৰ সংস্কৃতিয়ে সেই জাতিক উন্নতিৰ পথত আগুৱাই যোৱাত সহায় কৰে। সংস্কৃতি এটা জাতিৰ দাপোণস্বৰূপ হ'লেও এই সংস্কৃতি বিভিন্ন জাতি, উপ-জাতিৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰে সমৃদ্ধ হ'লেহে সংস্কৃতিয়ে এটা পৰিপক্ক ৰূপ লাভ কৰে।

মানুহৰ জন্মৰ পৰা মৃত্যুলৈকে ওতপ্ৰোতভাৱে জড়িত হৈ থকা আচাৰ-অনুষ্ঠানবিলাকত সংস্কৃতি প্ৰতিফলিত হয়। সেয়েহে এটা জাতি বা এখন সমাজ চহকী হ'বলৈ হ'লে বা জীয়াই থাকিবলৈ হ'লে সেই জাতিৰ নিজস্ব সংস্কৃতিক গতিশীল কৰি তুলিব লাগিব। বৰ্তমান আমাৰ সমাজত মানুহৰ নিজা সংস্কৃতিৰ প্ৰতি অনীহা আৰু আনৰ সংস্কৃতিৰ প্ৰতি আকৰ্ষণ দিনক দিনে বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰিছে। আনৰ সংস্কৃতিৰ প্ৰতি সন্মান প্ৰদৰ্শন কৰিব পৰাটো এটা জাতিৰ মহান গুণ। কিন্তু ইয়াৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে নিজৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতিক দলিয়াই থৈ ভুলে-শুদ্ধই আনৰ সংস্কৃতিক আঁকোৱালি লোৱা। এনেদৰে আমাৰ সমাজৰ লগত ৰজিতা নোখোৱা আন সংস্কৃতিক অন্ধভাৱে গ্ৰহণ কৰাৰ ফলতেই আমাৰ সমাজত কিছুমান অপ-সংস্কৃতিয়ে গা কৰি উঠিছে। নিজৰ সংস্কৃতিৰ ভেটি সুদৃঢ় কৰি তাৰ ওপৰত ভৰ দি আনৰ সংস্কৃতিৰ ভাল ভাল উপাদানসমূহ অনুশীলন কৰিব পাৰিলেহে স্বকীয় সংস্কৃতিৰ ভঁৰাল চহকী হ'ব। আমাৰ নতুন প্ৰজন্মই এই কথালৈ লক্ষ্য ৰাখি সংস্কৃতি চৰ্চা কৰিলে নিজস্ব সংস্কৃতি টনকিয়াল হ'ব।

১২। তলত বিভিন্ন কামৰ নাম দিয়া হৈছে। এই কামবোৰৰ কোনবিলাক ভাল কাম দলত আলোচনা কৰি বাছি উলিয়াই লিখা আৰু এই কামবোৰে কোনো এটা অঞ্চলৰ সংস্কৃতি গঢ়ি তোলাত কিদৰে বৰঙণি যোগায় সেই বিষয়ে টোকা লিখা।

<ul style="list-style-type: none"> ● আনৰ প্ৰতি গুৰুত্ব দিয়া ● আনৰ প্ৰতি অৱজ্ঞাৰ ভাব পোষণ কৰা ● আনক সন্মান জনোৱা ● প্ৰয়োজন অনুসৰি কথা কোৱা ● মধুৰ কথাবে আনক সন্মান জনোৱা ● আনক অজ্ঞ বা নিৰ্বোধ বিবেচনা কৰা ● পথেৰে পাৰ হওঁতে সাৱধান হোৱা ● আনৰ সুবিধা-অসুবিধালৈ লক্ষ্য কৰা ● আনৰ কথাক গুৰুত্ব নিদিয়া ● মাৰ্জিত সাজ-পোছাক পৰিধান কৰা ● সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ গছ-গছনিৰ ক্ষতিসাধন কৰা ● মোবাইল ফোনৰ অপব্যৱহাৰ কৰা ● হাই-উৰুমি কৰি থকা 	<ul style="list-style-type: none"> ● গছ-গছনি, ফুল আদি ৰুই প্ৰতিপালন কৰা ● বাটে-ঘাটে অযথা হেডফোন ব্যৱহাৰ কৰা ● লোক-গীত, নাট-ভাওনা আদিৰ প্ৰতি সন্মান জনোৱা আৰু অনুশীলন কৰা ● বিদ্যালয়ৰ সম্পদৰাজি জখে-মখে ব্যৱহাৰ কৰা ● পিতৃ-মাতৃ, ভাই-ভনী আৰু ওচৰ-চুবুৰীয়াৰ প্ৰতি কৰ্তব্য পালন কৰা ● উৎসৱ-পাৰ্বণত অংশগ্ৰহণ কৰা ● জখে-মখে চান্দা সংগ্ৰহ কৰা ● সমনীয়াৰ প্ৰতি সহানুভূতিশীল হোৱা ● শিক্ষাগুৰুৰ প্ৰতি সন্মান প্ৰদৰ্শন কৰা
---	--

ঘ— প্ৰকল্প

(ক) আমাৰ সমাজৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মহিলাসকলে পৰিধান কৰা সাজ-পোছাকৰ বৈশিষ্ট্য সম্পৰ্কে টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

(খ) আমাৰ সমাজৰ ভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ দ্বাৰা উদ্যাপিত সাংস্কৃতিক উৎসৱবোৰৰ বিষয়ে টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

পাঠটোৰ পৰা আহৰণ কৰিবলগীয়া অৰ্হতা

- সংস্কৃতি মানে কি বুজি পোৱা
- সংস্কৃতিৰ বৈচিত্ৰ্যৰ কাৰণসমূহ বুজি পোৱা আৰু ক'ব পৰা
- অভ্যাসেই যে মানুহক সংস্কৃত মনৰ অধিকাৰী হোৱাত সহায় কৰে, সেই কথা বুজি পোৱা আৰু সজ্ঞ অভ্যাস গঠনত আগ্ৰহী হোৱা
- সংস্কৃতিৰ যে দুটা ৰূপ আছে সেই বিষয়ে জনা
- পাঠভিত্তিক প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিব পৰা
- প্ৰসংগ সংগতি দৰ্শাই ব্যাখ্যা কৰিব পৰা
- উপসৰ্গৰ সহায়ত শব্দ গঠন কৰি বাক্য ৰচনা কৰিব পৰা
- কৃষিভিত্তিক সমাজ আৰু শিল্পভিত্তিক সমাজৰ বিষয়ে জনা আৰু সেইবিষয়ে সোধা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিব পৰা
- ভাল কাম চিনাক্ত কৰিব পৰা আৰু এই কামবোৰেই যে মানুহক সংস্কৃতিৱান কৰি তোলে সেই বিষয়ে জনা
- নিজৰ সংস্কৃতিক শ্ৰদ্ধা জনোৱাৰ মনোভাৱ গঢ়ি উঠা আৰু আনৰ সংস্কৃতিৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা জনাব পৰা
- আমাৰ সমাজত বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মহিলাসকলে পৰিধান কৰা সাজ-পোছাক, খাদ্য আৰু সাংস্কৃতিক উৎসৱৰ বিষয়ে টোকা প্ৰস্তুত কৰিব পৰা

শিকাৰুৰ পাঠভিত্তিক অৰ্হতাৰ মূল্যায়ন

গদ্যপাঠ	পাঠটো শুদ্ধ উচ্চৰণেৰে পঢ়িব পৰা	সাংস্কৃতিক বৈচিত্ৰ্যৰ কাৰণসমূহ ক'ব পৰা	পাঠভিত্তিক প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিব পৰা	প্ৰসংগ সংগতি দৰ্শাই ব্যাখ্যা কৰিব পৰা	শব্দসম্ভাৰ বা অভিধানৰ পৰা শব্দৰ অৰ্থ বিচাৰি লিখিব পৰা
ভাষা অধ্যয়ন (ব্যৱহাৰিক ব্যাকৰণ)	উপসৰ্গ যোগ কৰি শব্দ গঠন কৰি লিখিব পৰা	বাক্যৰচনা কৰিব পৰা	যুৰীয়া শব্দ পাঠৰ পৰা বিচাৰি লিখিব পৰা	শেষৰ ধ্বনি মিল থকা শব্দ লিখিব পৰা	
জ্ঞান সম্প্ৰসাৰণ	পাঠবহিৰ্ভূত বিভিন্ন বিষয়ৰ টোকাৰ পৰা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিব পৰা	ভাল কামসমূহ চিহ্নিত কৰিব পৰা	ভাল কামসমূহে কিদৰে সংস্কৃতি গঢ়াত সহায় কৰে সেই বিষয়ে নিজে চিন্তা কৰি ক'ব আৰু লিখিব পৰা	নিজৰ সংস্কৃতিৰ অন্তৰ্গত নৃত্য-গীত আদি পৰিবেশন কৰিব পৰা	
প্ৰকল্প	বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মহিলাই পৰিধান কৰা সাজ-পোছাকৰ বৈশিষ্ট্যৰ টোকা লিখিব পৰা		সাংস্কৃতিক উৎসৱৰ বিষয়ে লিখিব পৰা		

অৰ্হতা আয়ত্ত হ'লে ওপৰৰ তালিকাখনৰ তলৰ খালী ঘৰত ✓ চিন দিব আৰু নহ'লে x চিন দিব। অৰ্হতা আয়ত্ত নোহোৱা শিকাৰুৰ অতিৰিক্তভাৱে শিকাই পুনৰ মূল্যায়ন কৰিব।